Dziś dodatek bezpłatny „Przyjaciel Dzieci"

WARSZAWA, SOBOTA 14 WRZEŚNIA 1946 R. (A)

Cena numeru 2 złote

Nr. 253 (653)

ROK 52

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

REDAKCJA przyjmuje interesantów od godz. 12 do 2 popołudniu

ADMINISTRACJA czynna od godziny 8 do 15

Konto w Banku „Społem" Oddz. w Warszawie Nr. 195
Konto w P. K. O. Nr. 1-980

Redakcja i Administracja WARSZAWA Al. Jerozolimskie 121

TELEFONY:

Redaktor Naczelny	8.85-01
Sekretarz Redakcji	8.85-02
Administracja Wydawnictwa	8.85-04
Kierownik Wydawnictwa	8.85-05
Zarząd Drukarni	8.85-06
Drukarnia	8.79-61

List otwarty

do Naczelnego Komitetu Wykonawczego Polskiego Stronnictwa Ludowego

Amerykański sekretarz stanu James Byrnes zaatakował granice zachodnie Polski. Każdy Polak rozumie, że bez Ziem Odzyskanych, bez Bytomia, Gliwic, Zabrza, Wałbrzycha, Jeleniej Góry, Kładzka, Szczecina, Wrocławia, Nowa Polska nie mogłaby się rozwijać i odbudowywać, byłaby tworem słabym i niezdolnym do życia i w końcu musiałaby utracić niepodległość. Trzeba więc jasno i wyraźnie powiedzieć: P. Byrnes zaatakował sam byt, samą niepodległość Polski.

PSL opierało dotąd swe koncepcje i perspektywy polityczne w znacznej mierze na poparciu i protekcji anglosaskich sfer reakcyjnych. Okazuje się jednak, że ci, którzy byli opiekunami i obrońcami PSL, są jednocześnie opiekunami i obrońcami Niemiec. Okazuje się, że opiekunowie i obrońcy PSL, to równocześnie obrońcy i opiekunowie Niemiec, **którzy godząc w nasze Ziemie Zachodnie, godzą jednocześnie w niepodległość Polski.**

Przywódcy PSL teoretycznie odgradzają się wprawdzie od międzynarodowej reakcji i deklarują, że są za zachodnimi granicami Polski. Jednak w sprawie, w której chodzi o sam byt, o samą niepodległość Polski, nie wystarczają słowa, trzeba jasnych i niedwuznacznych czynów.

Naród musi wiedzieć, czy PSL w swych czynach jest z wrogami, czy z przyjaciółmi Polski, naród musi wiedzieć, czy PSL w swych czynach jest za granicami zachodnimi Polski, czy przeciw nim, naród musi wiedzieć, czy PSL w swych czynach jest z opiekunami i obrońcami Niemiec, czy przeciw nim.

Dlatego stawiamy publicznie Naczelnemu Komitetowi Wykonawczemu PSL następujące cztery konkretne, jasne i niedwuznaczne pytania:

Pytanie pierwsze: — Sprawa zachodnich granic Polski wymaga aktywnej obrony na arenie międzynarodowej. Pytamy, czy gotowi jesteście wraz z nami bronić granic zachodnich Polski, przeciwstawiać się Byrnesom i Churchillom, tłumaczyć wszystkim narodom świata, że działają oni przeciwko pokojowi, przeciwko Polsce, a za Niemcami? Pytamy, czy gotowi jesteście to uczynić wbrew protekcji, której dotychczas doznawaliście od obozu międzynarodowej reakcji?

Pytanie drugie: — Państwa anglosaskie, opiekunowie i obrońcy Niemiec, od dłuższego czasu usiłują się mieszać w wewnętrzne sprawy Polski. Niedawno Rząd Polski otrzymał od Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii notę żądającą ich kontroli nad polskimi wyborami. Wiadomo, że niestety popieraliście to stanowisko, że cieszyliście się z niego, że liczyliście na nie, że budowaliście na nim swe nadzieje. Jeszcze parę dni temu naiwni ludzie mogli się nie orientować o co chodzi Byrnesowi i Churchillowi. Teraz sprawa jest jasna. Wiadomo, że rząd, któryby wyszedł z wyborów kontrolowanych przez Byrnesa i reakcję anglo-saską musiałby czymś zapłacić za poparcie swym protektorom. Czym zapłacić? Jasne, że ustępstwami w sprawie naszych granic zachodnich. Jasne, że taki rząd czy by chciał czy nie chciał, byłby rządem kapitulacji. I o to właśnie chodzi Byrnesowi i reakcji anglosaskiej.

Pytamy, czy gotowi dziś jesteście w imię suwerenności, publicznie zaprotestować przeciwko mieszaniu się reakcyjnych sfer anglosaskich w sprawy polskie?

Pytanie trzecie: — W kraju naszym działają bandy, które otrzymują broń, pieniądze i instrukcje od tych reakcyjnych sfer międzynarodowych, od przyjaciół Niemiec. Stwierdzono niestety wielokrotnie, że niektórzy członkowie i niektóre komórki Waszego Stronnictwa współdziałają z bandami. Pytamy, czy gotowi jesteście w obliczu niebezpieczeństwa, które zagraża naszym Ziemiom Odzyskanym, czynnie wystąpić przeciwko bandom, które w Polsce są zbrojnym ramieniem opiekunów i obrońców Niemiec? Pytamy, czy gotowi jesteście tropić i prześladować bandy i bandytów i skłaniać do powrotu do pracy dla Polski tych, co zostali oszukani i omamieni?

Pytanie czwarte: — Polska wstępuje w okres wyborczy. W obliczu ataku na nasze Ziemie Zachodnie potrzeba nam jedności bardziej niż kiedykolwiek. Potrzeba nam skupienia wszystkich sił dla odbudowy i wzmocnienia kraju, a nie wolno nam marnować sił na bezpłodne walki wyborcze. Jeszcze na wiosnę w zrozumieniu tej sytuacji, zaproponowaliśmy Wam blok wyborczy. Przed paroma dniami ponowiliśmy propozycję bloku. Posunęliśmy się tak daleko, że zaproponowaliśmy dla PSL większą liczbę mandatów niż dla PPS i PPR. Uczyniliśmy to nie dlatego, żebyście swą pracą państwową na to zasługiwali, ale uczyniliśmy to dlatego, żeby podkreślić swą dobrą wolę i by odjąć wam wszelkie preteksty do rozbijania jedności Narodu. Pytamy, czy akceptujecie nasze propozycje bloku wyborczego? Czy też chcecie w Polsce rozpalić walkę wyborczą, ku uciesze obrońców i opiekunów Niemiec, wtedy gdy Polsce bardziej niż kiedykolwiek potrzeba jedności.

Oto pytania, które wam stawiamy. Chcemy na nie jasnej i niedwuznacznej odpowiedzi. Żądamy od was nie słów a czynów.

Wiemy, że w oparciu o słuszną politykę wewnętrzną i zagraniczną odeprzemy ataki obrońców i opiekunów Niemiec, wiemy, że obronimy wtedy Ziemie Zachodnie.

Ale Naród do tego potrzebuje jedności. I dlatego Naród chce i musi wierzyć, czy w czynach jesteście z międzynarodową reakcją, czy przeciw niej. Za granicami zachodnimi Polski, czy przeciwko nim, z obrońcami i opiekunami Niemiec, czy przeciwko nim.

Centralny Komitet Wykonawczy
Polskiej Partii Socjalistycznej
Komitet Centralny
Polskiej Partii Robotniczej

Nie będzie koalicji

trzech partyj we Francji

PARYŻ (PAP). Ruch republikańsko - ludowy (MRP), należący do trójpartyjnej koalicji rządowej we Francji, niespodziewanie odrzucił kompromis co do projektu konstytucji, dotyczący, w myśl propozycji socjalistów, zakresu władzy drugiej izby i metody wyboru jej przedstawicieli. We wtorek partia MRP zgodziła się na ten kompromis, jednakże w środę rano cofnęła swoją zgodę.

Lewicowcy w MRP, do których należy premier Bidault, chcieli konstytucji uzgodnionej z socjalistami i komunistami. Są oni zdania, że tylko koalicja trzech wielkich partii powinna stworzyć rząd po przyszłych wyborach i dlatego chcą iść na ustępstwa.

Prawicowcy w MRP stoją na nieprzejednanym stanowisku i pragną takiej drugiej izby by czynnik konserwatywny mógł wpływać na politykę francuską. Obawiają się oni, że dalsze ustępstwa mogą zrazić ich konserwatywnych wyborców i pozbawić ich mandatów w czasie jesiennych wyborów. Do tego dołącza się obawa przed wzrostem wpływów gen. de Gaulle.

Porządek dzienny XI sesji Krajowej Rady Narodowej

Biuro Prezydialne Krajowej Rady Narodowej zawiadamia, że posiedzenia plenarne XI sesji Krajowej Rady Narodowej odbędą się w dniach 20 i 21 września 1946 r. w sali posiedzeń Krajowej Rady Narodowej w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej Nr. 49 z następującym porządkiem dziennym:

1. Odwołanie i przyjęcie nowych posłów.
2. Sprawozdanie Komisji Skarbowo - Budżetowej o budżecie i planie inwestycyjnym na 1946 r.
3. Referat Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów o planie odbudowy gospodarki Polski w latach 1946 - 1949.
4. Projekt ustawy o ordynacji wyborczej do Sejmu.
5. Akceptacja konwencji międzynarodowej, dotyczącej utworzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauk i Kultury (U. N. E. S. C. O.).
6. Sprawozdanie i wnioski komisyj poselskich.
7. Zatwierdzenie dekretów Rządu Jedności Narodowej.
8. Odpowiedzi na interpelacje poselskie.

POSIEDZENIA KOMISJI POSELSKICH

Posiedzenia poselskich komisji KRN odbędą się w salach Domu Poselskiego, przy ul Wiejskiej 4, według następującego planu:

w poniedziałek, dnia 16 bm.:

1) Komisja Propagandowa — godz. 10, 2) Komisja Zdrowia — godz. 10

we wtorek, dnia 17 bm.:

1) Podkomisja Oświatowa — godz. 10, 2) Komisja Skarbowo-Budżetowa — godz 10, 3) Komisja Odbudowy — godz. 10, 4) Komisja Organizacyjno Samorządowa — godz. 12;

we środę, dnia 18 bm.:

1) Komisja Administracji i Bezpieczeństwa — godz 12, 2) Kom. Rolna — godz. 10;

we czwartek, dnia 19 bm.:

1) Komisja Wyznaniowa i Narodowościowa — godz. 10. 2) Główna Komisja Kwalifikacyjna przy KRN — godz 10 3) wspólne posiedzenie komisji: Morskiej i Handlu Zagranicznego oraz Ziem Odzyskanych i repatriacji — godz. 12.30.

Virtuti Militari

dla norweskiego szefa armii

Prezydium Krajowej Rady Narodowej na posiedzeniu w dniu 6 września postanowiło odznaczyć za zasługi położone w walkach o Narvik oraz za nawiązanie braterstwa broni z oddziałami polskimi Wodza Naczelnego armii norweskiej gen. mjr. Ole Berga — Krzyżem III kl. Orderu Virtuti Militari.

Rząd brytyjski na ławie oskarżonych

mówi delegat radziecki na Radzie Bezpieczeństwa

NOWY JORK (PAP). Na środowym posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa delegat radziecki Andrzej Gromyko oświadczył, że rząd brytyjski znajduje się na „ławie oskarżonych" za doprowadzenie do stosunków panujących obecnie w Grecji.

Wszelkie zaprzeczenia rządu brytyjskiego czy to w parlamencie, czy też na Radzie Bezpieczeństwa, nie mają znaczenia.

W jaki bowiem sposób można zaprzeczyć takim dowodom interwencji brytyjskiej — zapytuje Gromyko — jak kontrola przez policję brytyjską oraz specjalne misje pod przewodnictwem gen Wickham całego systemu policyjnego w Grecji.

Delegat radziecki zapewnia Radę Bezpieczeństwa, że na dowód interwencji brytyjskiej w Grecji istnieją tysiące faktów. Obecność wojsk brytyjskich w Grecj jest bezprawiem. Gromyko stwierdza, że doszło do jego wiadomości twierdzenie, iż obecność wojsk brytyjskich w Grecji jest czynnikiem stabilizacji porządku.

Czy okręty wojenne amerykańskie — zapytuje Gromyko zostały wysłane również do Grecji dla stabilizacji warunków? Wiemy dobrze w jaki sposób armaty przyczyniają się do stabilizacji.

Następnie zabrał głos delegat Wielkiej Brytanii, sir Aleksander Cadogan, który odpierał zarzuty, skierowane przeciwko rządowi brytyjskiemu przez delegata Ukrainy, prof. Manuilskiego.

La Guardia

o zagadnieniu uchodźców

NOWY JORK. Dyrektor generalny UNRRA La Guardia wystąpił na posiedzeniu Rady Gospodarczo - Społecznej ONZ oświadczając, że podczas swej podróży europejskiej spotkał się z alarmującymi zjawiskami w dziedzinie traktowania uchodźców. Podkreślił on, że ujawniła się konieczność zmiany polskich i jugosłowiańskich oficerów łącznikowych, gdyż okazali się oni zupełnie nie na miejscu.

Polscy oficerowie łącznikowi zostali wybrani z kół „londyńskiego rządu polskiego". Podobnie rzecz się miała z jugosłowiańskimi.

Komunikat

Przewodniczącego Rady Naczelnej PPS i Przewodniczącego CKW PPS

Tow. Stanisław Szwalbe, jako Przewodniczący Rady Naczelnej PPS i tow. Osóbka - Morawski jako Przewodniczący CKW - PPS otrzymali urzędowe zawiadomienie od Prokuratora Specjalnego Sądu Karnego w Gdańsku (Nr. 1802/46 z dnia 5 września 1946 r.) o umorzeniu dochodzenia w sprawie oszczerczych zarzutów przeciw tow. Rusinkowi Jak wiadomo dotyczyły one okresu przebywania tow. Rusinka w obozie koncentracyjnym w Stutthofie Dochodzenie to zostało wszczęte na skutek żądania tow. Rusinka, skierowanego za zgodą CKW do władz prokuratorskich dnia 5.V. b. r.

Szczegółowe dochodzenie oparte na przesłuchaniu dużej ilości świadków stwierdza m. in: „przesłuchani w toku dochodzenia świadkowie z różnych warstw społecznych, z których wielu zajmuje poważne stanowiska w życiu państwowym i społeczno - politycznym, zgodnie wydają o Rusinku opinię jak najlepszą. Poza akcją ratowania współwięźniów i ocaleniu wielu z nich życia, a nadto dopomaganiu im w różny sposób do przetrwania, stale uświadamiał i podtrzymywał ich na duchu wiarą w odrodzenie Polski".

Wynik umorzonego dochodzenia całkowicie potwierdził stanowisko CKW w sprawie bezpodstawności zarzutów w odniesieniu do tow. Rusinka.

Ponieważ z akt dochodzenia widoczna jest zła wola niektórych jednostek, które próbowały szkalować tow Rusinka, przeto CKW występuje obecnie i dopilnuje surowego ukarania winnych.

Plan odrodzenia hitleryzmu

za klejnoty zrabowane podbitym narodom

FRANKFURT (SAP). Władze brytyjskie i amerykańskie aresztowały kilkuset Niemców w czasie obławy w strefach okupacyjnych Niemiec, angielskiej i amerykańskiej oraz w niektórych dzielnicach Berlina.

Obława miała na celu wykrycie składów drogich kamieni i złota, które w momencie klęski Niemiec zostały rozdane przez ministerstwo skarbu osobom prywatnym, a większość z nich nie zwróciła kosztowności władzom sojuszniczym.

Sztab amerykańskich wojsk okupacyjnych ogłosił w środę, że w amerykańskiej i brytyjskiej strefie wykryto kosztowności milionowej wartości w dolarach t. j. diamenty, złoto, srebro i platynę ukryte przez Niemców przed poddaniem się Rząd hitlerowski rozmieścił kosztowności w agencji „Reichstelle fur Edelmetalle" w kryjówkach, rozrzuconych w kilkuset miejscach, w celu nie wydania ich w ręce aliantów.

Rzecznik wojskowego wywiadu armii amerykańskiej powiedział, że „przypuszczalnie, lecz prawdopodobnie" ukrycie tych kosztowności miało na celu sfinansowanie odrodzenia się niemieckiego ruchu nacjonalistycznego".

Zarządzona obława objęła 367 różnych miejsc w obydwóch strefach, z zestawienia wyników na razie z 70 miejsc — dostarczono klejnotów wartości 2.500.000 dol.

Jedność ekonomiczna Niemiec

LONDYN (SAP). Władze okupacyjne strefy brytyjskiej i amerykańskiej w Niemczech postanowiły utworzyć ekonomiczny komitet wykonawczy z naczelnym zarządem w Minden (Westfalia, strefa brytyjska).

Łączna administracja ma wypracować dyrektywy, mające związać obie strefy na podstawie zasad ekonomicznego prawa niemieckiego.

Oświadczenie Marszałka Żymierskiego

Żołnierze polscy na Zachodzie

przed ważną decyzją

Marszałek Żymierski wydał następujące oświadczenie:

„Rząd Jedności Narodowej niejednokrotnie dawał wyraz swej trosce o los żołnierzy byłych Polskich Sił Zbrojnych, pozostających pod dowództwem brytyjskim. Zgodnie z najlepiej pojętym interesem żołnierzy, zgodnie z potrzebami i interesami kraju, Rząd Rzeczypospolitej niejednokrotnie wzywał do powrotu żołnierzy polskich z obczyzny, uważając że żołnierze spod Narviku, Tobruku, Monte Cassino, Falaise i z wielu innych bitew — niczym nie zasłużyli sobie na los tułaczy, służących obcej sprawie, pod obcymi sztandarami.

Pomimo kłamstw i oszczerstw, szerzonych na temat warunków życia w Polsce i stosunku do powracających z zachodu, kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy powróciło do kraju, do swych rodzin. Powrócili i przekonali się naocznie o kłamliwości antypolskiej propagandy. Przekonali się, że państwo nasze szybko odradza się po ciemnej nocy okupacji i minionej wojnie, że naród polski osiąga coraz większe sukcesy w pracy nad odbudową, pomimo zrozumiałych powojennych trudności. Przekonali się, że przyłączenie do Polski ziem zachodnich, na których osiedlono już 4 miliony Polaków, otwiera przed nami wspaniałe perspektywy rozwojowe. Przekonali się, że miejsce każdego uczciwego Polaka jest nie na obczyźnie, gdzie czeka go tylko gorzki chleb tułaczy, a w kraju, gdzie razem z całym narodem staje do owocnej pracy dla Polski i dla siebie.

ZGODNIE Z PRZEWIDYWANIAMI

Jednak znaczna część żołnierzy formacji polskich, pozostających pod dowództwem brytyjskim, uległa kłamliwej propagandzie, pozostając na obczyźnie. Żołnierzy polskich łudzono perspektywami łatwego i wygodnego życia za granicą, łudzono trzecią wojną, której nie było i nie będzie. W rzeczywistości zaś doprowadzono żołnierzy do obecnej sytuacji, która dla nich jest tragiczna. Nastąpiło to, co było do przewidzenia. Polskie Siły Zbrojne, pozostające dotąd pod dowództwem brytyjskim, zostają rozwiązane, na miejsce ich utworzono bez zasięgnięcia opinii Rządu Jedności Narodowej t. zw. Polski Korpus Przysposobienia i Rozmieszczenia, wchodzący w skład Armii Brytyjskiej.

Byli żołnierze polscy traktowani są w nim, jako obywatele bez Rządu i Państwa.

W myśl ustawy o obywatelstwie polskim z r. 1920 — wstąpienie do służby wojskowej w państwie obcym, bez zgody rządu polskiego — grozi pozbawieniem praw obywatelskich. W imieniu Rządu Jedności Narodowej pragnę przestrzec was żołnierze, że wstąpienie do Korpusu Przysposobienia naraża was na utratę praw obywatelskich, a co za tym idzie, na utratę możności powrotu do kraju.

Wstępując do Polskiego Korpusu Przysposobienia jeszcze bardziej oddalacie się od narodu, wyrządzacie wielką krzywdę swym rodzinom, pozbawionym ojców, mężów i braci. Wstąpienie do Korpusu przekreśla również wasz świetny dorobek żołnierski, gdyż oznacza utratę stopni wojskowych. Według otrzymanych przez nas informacji, członkowie Korpusu użyci zostaną również do pracy fizycznej, którą spełniali dotąd, powracający obecnie do kraju jeńcy niemieccy. Nie trzeba specjalnie podkreślać ubliżającego dla Polaków charakteru tego faktu.

JESZCZE JEDNA OKAZJA

W tym zwrotnym momencie, kiedy żołnierze byłych Polskich Sił Zbrojnych, pozostających pod dowództwem brytyjskim, mają powziąć o swym losie decyzję, Rząd Jedności Narodowej daje raz jeszcze wszystkim żołnierzom możność powrotu do kraju. Będziecie przyjęci w kraju tak, jak wasi koledzy, którzy wrócili wcześniej, a obecnie pracą swą przyczyniają się do odbudowy naszej Ojczyzny, zajmując niejednokrotnie bardzo odpowiedzialne stanowiska w wojsku, lub w aparacie państwowym i gospodarczym. To stanowisko Rządu Jedności Narodowej nie oznacza jednak, że odnosi się on nieprzychylnie do wszelkich projektów utworzenia za granicą instytucji, któreby przygotowywały b. żołnierzy polskich do zawodów cywilnych.

Rząd Jedności Narodowej rozumie, że te czy inne względy będą powstrzymywały niektórych żołnierzy od powzięcia decyzji o powrocie i godzi się na szkolenie ich w odpowiednich instytucjach. Rząd Jedności Narodowej żąda jednak, aby organizacja i działalność tych instytucji odbywała się w porozumieniu z nim i przy współpracy jego przedstawicieli.

Rząd polski jednak nie może zgodzić się na tworzenie Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia, jako obcej formacji wojskowej, gdyż godzi to w honor i interesy Rzeczypospolitej.

Rząd Jedności Narodowej zwraca uwagę żołnierzy byłych Polskich Sił Zbrojnych, pozostających pod dowództwem brytyjskim, na wyjątkową ważność decyzji, jaką mają powziąć. Tym razem odpowiedzialność za tę decyzję spada nie na dowództwo, lecz na każdego poszczególnego żołnierza.

Przypominam wszystkim, że honor żołnierza polskiego nie pozwala Polakowi służyć pod sztandarami, które nie są biało - czerwone — w chwili, gdy potrzebuje go i wzywa do powrotu Ojczyzna.

Dziennikarze zagraniczni u Marsz. Roli-Żymierskiego

W dniu 12 bm. Marszałek Rola Żymierski w obecności zastępcy Naczelnego Dowódcy WP gen. Spychalskiego, przyjął na konferencji prasowej akredytowanych w Warszawie przedstawicieli prasy zagranicznej.

Na blisko 2-godzinnej konferencji Marszałek Rola - Żymierski udzielił wyczerpujących informacji i odpowiedzi na pytania dziennikarzy zagranicznych.

Italii grozi kryzys rządu

i strajk generalny

RZYM (PAP). Komitet wykonawczy włoskiej konfederacji pracy zaaprobował projekt rozszerzenia strajków na cały kraj, jeśli rząd nie zgodzi się na podwyższenie płac.

RZYM (PAP). Włoskie Zgromadzenie Konstytucyjne zebrało się po raz pierwszy po 47 dniach przerwy. Prawie połowa miejsc poselskich świeciła pustkami. Premier Alcide de Gasperi i większość ministrów byli nieobecni.

Premier włoski przeprowadza rozmowy z dyrektoram departamentów i przywódcami partii w sprawie sytuacji gospodarczej, która doprowadzona była do kryzysu dzięki rezygnacji ministra skarbu, Epicarmo Corbina.

Premier włoski ma wygłosić przemówienie w sprawie sytuacji międzynarodowej dnia 17 września.

Echa mowy Byrnesa

Odbudowa silnych Niemiec

to nowa ruina świata

NOWY JORK (PAP). Bliski współpracownik prezydenta Rooseevelta Sumner Welles wystąpił na łamach „New York Herald Tribune" z krytyką przemówienia ministra Byrnesa w sprawie Niemiec.

Zdaniem Wellesa Byrnes proponuje odbudowę silnych Niemiec, co może doprowadzić do nowej ruiny świata. Dla Welles'a jest jasne, że Byrnes idzie drogą polityki Wielkiej Brytanii wobec Niemiec po pierwszej wojnie światowej, która skończyła się opanowaniem przez Hitlera całej Europy.

Największym niebezpieczeństwem dla świata — jest zdaniem Welles'a — możliwość wykorzystania przez Niemców różnic między aliantami dla własnych celów. Welles twierdzi, że polityczne koncepcje Byrnesa umożliwią w najbliższym okresie przywódcom Niemiec odbudowę silnego państwa, które zagrozi nie tylko bezpieczeństwu Europy, ale i bezpieczeństwu Stanów Zjednoczonych i pokojowi światowemu.

Streszczając mowę Byrnesa, jugosłowiański dziennik „Borba" podkreśla, że słowa wypowiedziane w Stuttgarcie nie mogą przyczynić się do rozwoju współpracy międzysojuszniczej.

Groźba strajku powszechnego w U. S. A.

Trudna sytuacja przemysłu. Widmo inflacji dolara

NOWY JORK (PAP). Urząd Stabilizacji Płac zatwierdził 4 głosami przeciwko 2 swą decyzję odrzucenia podwyższonych norm płac uzgodnionych pomiędzy pracodawcami i pracownikami. Kiedy decyzja po raz pierwszy została ogłoszona urząd oznajmił, że podwyżka ponad 17 dolarów 50 centów miesięcznie spowoduje inflację.

Obydwa związki zawodowe marynarzy zaangażowane w strajku nadesłały na konferencję depesze, w których stwierdzają, że będą prowadzić walkę do zwycięstwa. Strajk wobec tego trwa w dalszym ciągu.

Do strajku mają się przyłączyć strażacy portowi w liczbie 12 tysięcy.

NOWY JORK (PAP). Komitet strajkowy marynarzy zwrócił się telegraficznie do przywódców dwóch głównych central robotniczych związków zawodowych w Stanach Zjednoczonych o poparcie ich przez proklamowanie 24-godzinnego strajku powszechnego w całym kraju. Urząd Stabilizacji Płac w środę przerwał swe obrady w sprawie podwyżki płac dla marynarzy bez powzięcia decyzji.

„FINANCIAL TIMES" O KRYZYSIE

LONDYN (PAP). Dziennik „Financial Times" stwierdza, że kryzys na giełdzie nowojorskiej w bież. tygodniu jest odbiciem wzrastającego niepokoju wśród amerykańskich sfer gospodarczych.

Sytuacja międzynarodowa niewątpliwie wywiera pewien wpływ, ale uwaga sfer gospodarczych coraz bardziejześrodkowuje się na niedociągnięciach życia gospodarczego wewnątrz kraju.

Wśród publiczności amerykańskiej wzrasta przekonanie, że życie gospodarcze wymaga zręczniejszego kierownictwa. Niewątpliwie produkcja wzrasta w różnych działach przemysłu.

NOWY JORK (PAP). Na giełdzie nowojorskiej po poniedziałkowej panice dała się zauważyć lekka poprawa. Jednak pod koniec zebrania giełdy, wobec małej ilości kupujących, ceny akcji ponownie załamały się. Najlepiej notowane były akcje przemysłu chemicznego.

MOŻLIWOŚĆ ZAKOŃCZENIA STRAJKU

WASZYNGTON (PAP). Referent prasowy prezydenta Trumana zapowiedział ogłoszenie decyzji Białego Domu, która może zakończyć panujący w całym kraju strajk marynarzy.

Odezwa do narodów świata

o pomoc Grecji w uzyskaniu wolności

MOSKWA. Jak donosi z Aten agencja TASS, odezwa Centralnego Komitetu Greckiego Frontu Wyzwolenia Narodowego (EAM), skierowana do ludności i rządów Francji, Związku Radzieckiego, Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych, przedstawia ostatnie stadium planu „ujarzmienia narodu greckiego przez sojuszników", które miało miejsce w dniu 1 września. „Polityka brytyjska — mówi odezwa — uniemożliwiła ludności Grecji swobodny wybór swego rządu i wprowadzenie ustroju konstytucyjnego. Zasadnicze podstawy Karty Atlantyckiej i Karty Narodów Zjednoczonych zostały brutalnie podeptane. Przy pomocy sfałszowanego plebiscytu, który ukoronował długi okres krwawego terroru monarchistycznego, został zdecydowany powrót króla Jerzego w przeciwieństwie do stotnej woli większości narodu.

Łączność organizacji podziemnych z zagranicą

ujawnił wczorajszy proces przed Sądem Rejonowym

Dnia 12 września, przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Warszawie, odbył się charakterystyczny proces, rzucający światło na łączność organizacji podziemnych z zagranicznymi ośrodkami dyspozycyjnymi. Na ławie oskarżonych zasiadł Jan Matysek, wysłany samolotem do kraju i tutaj zrzucony jako skoczek jeszcze w grudniu 1944 roku. Oskarżony od czerwca 1945 r. utrzymywał łączność radiową z ośrodkiem londyńskim do dnia zaaresztowania go, tj. 2 grudnia 1945 r. Na sali znajdują się jako dowody rzeczowe — aparaty radionadawcze, z których oskarżony korzystał.

Na rozprawie oskarżony przyznał się do popełnienia czynów zarzucanych mu w akcie oskarżenia, wyjaśniając, iż do jego obowiązków należało jedynie czuwanie nad techniczną stroną utrzymania łączności radiowej, treści natomiast nadawanych, jak i przekazywanych zaszyfrowanych wiadomości nie znał, otrzymywał je bowiem i oddawał przełożonym.

Oskarżony przyznaje, że już po utworzeniu Rządu Jedności Narodowej utrzymywana była łączność z zagranicą i zdaje sobie sprawę z popełnionych błędów, a w szczególności z faktu, że w czasie od stycznia do maja 1945 r. gdy jeszcze toczyła się walka z Niemcami, nie zgłosił się, jako oficer do Wojska Polskiego, lecz uprawiał działalność konspiracyjną.

Spośród przesłuchanych świadków zasługuje na uwagę zeznanie św. Leskiego, b. szefa organizacji WiN na obszar zachodni. Świadek zeznaje, iż łączność z Londynem utrzymywano na rozkaz komendanta głównego WiN-u — płk. Rzepeckiego. Treści nadawanych i przejmowanych depesz — świadek nie zna, przypomina tylko sobie, iż jedna z depesz dotyczyła podania adresów, dla przerzucenia pieniędzy z zagranicy. Przypomina sobie również, iż jeden z otrzymanych telegramów podpisany był nazwiskiem gen. Kopańskiego. Świadek stwierdza również, że środki na utrzymanie sztabu gen. Kopańskiego szły najprawdopodobniej od anglosasów.

Przed zakończeniem postępowania dowodowego, sąd wysłuchał opinii biegłego, który ustala, iż znajdujący się na sali sądowej dowód rzeczowy-aparaty radionadawcze są produkcji angielskiej z roku 1943.

W przemówieniu oskarżycielskim prokurator, mjr Podlaski, na marginesie sprawy naświetlił rolę zagranicznych ośrodków, finansowanych przez czynniki zewnętrzne. Działalność tych ośrodków i ich protektorów zmierzała w kierunku przeszkadzania ustabilizowania stosunków w kraju. Nie ulega najmniejszej wątpliwości — mówi oskarżyciel — iż likwidacja zagranicznych ośrodków dyspozycyjnych, przyczyniłaby do szybszej konsolidacji społeczeństwa polskiego. Niechaj zatem wiedzą, nasi nieproszeni opiekunowie zagraniczni, że im prędzej zakończą swój flirt z grupami Borów i Andersów, tym lepiej będzie dla umęczonego wojną Narodu Polskiego. W odniesieniu do oskarżonego Matyska, prokurator, omawiając całokształt jego działalności i wpływy, którym podlegał, zażądał kary 6 lat więzienia.

Obrońca, mec. Marian Niedzielski, przedstawiając sądowi wszystkie, wynikające ze sprawy okoliczności łagodzące, wniósł o zastosowanie najłagodniejszego wymiaru kary, o co też prosił, w ostatnim słowie i sam oskarżony.

Przewodniczący sądu, mjr Krzewski, zapowiedział ogłoszenie wyroku na 13 września, godz. 9.

Ambasada brytyjska w Warszawie

jest „niebezpiecznym ogniskiem zapalnym"

stwierdza prasa angielska

LONDYN. Tygodnik socjalistyczny „The New Statesman and Nation" zamieszcza w stałym przeglądzie wydarzeń pisanym przez redaktora naczelnego Kingsleya Martina pod pseudonimem „Critic", następującą opinię o ambasadzie brytyjskiej w Warszawie:

„Delegacja Partii Pracy stwierdziła, że Ambasada brytyjska w Warszawie jest nieudolna i że brak jej tych wszelkich kwalifikacji, które są potrzebne dla powodzenia w rewolucyjnym państwie. Dziwne jest, że min. Bevin, który otrzymał już tyle sprawozdań o tym notorycznym i niebezpiecznym ognisku zapalnym, nie może się zdecydować na utworzenie w Polsce ambasady któraby reprezentowała Anglię dnia dzisiejszego".

*

Jak dotychczas ani jedna polska gazeta nie pozwoliła sobie na tak ostrą krytykę Ambasady brytyjskiej w Warszawie, jak powyżej zacytowane słowa wpływowego tygodnika londyńskiego.

Wystarczy łut szczęścia

i los do 48-mej loterii klasowej, ażeby wygrać jedną z poniższych wygranych:

głównąwygraną — 1.000.000 zł
6 wygranych po 500.000 „
38 „ „ 100.000 „
60 „ „ 50.000 „
145 „ „ 20.000 „
535 „ „ 10.000 „

Ogółem plan gry przewiduje 48.000 wygranych na sumę 62.000.000 zł.

Ciągnienie I-ej klasy już 14-go bm.

1562

Rozmowy włosko-jugosłowiańskie

LONDYN (PAP). Korespondent Reutera donosi z Paryża, że według miarodajnych źródeł, w sierpniu odbyły się co najmniej 4 nieoficjalne spotkania wybitnych przedstawicieli Włoch i Jugosławii, przy czym tematem rozmów były sporne kwestie przyszłości Triestu i problemy graniczne.

Zdaniem obserwatorów, te nieoficjalne rozmowy stanowiły próbę osiągnięcia obopólnego porozumienia.

Tow. min. Dąbrowski wyjechał do Moskwy

We czwartek, w godzinach rannych, udał się w sprawach finansowych do Moskwy minister skarbu tow. Konstanty Dąbrowski.

Ministrowi towarzyszą: prezes Narodowego Banku Polskiego — Edward Drożniak, prezes Banku Gospodarstwa Krajowego — Edw. Lipiński, dyr. departamentu obrotu pieniężnego w Ministerstwie Skarbu — prof. Leonard Makowski i naczelnik działu zagranicznego w Ministerstwie Skarbu — Henryk Kotlicki.

Powrót do zdrowia tow. Rusinka

W dniu wczorajszym po raz pierwszy opuścił klinikę św. Józefa, po dłuższej chorobie tow. Kazimierz Rusinek, wiceprzewodniczący CKW PPS oraz sekretarz generalny KCZZ.

Stan zdrowia tow. Rusinka nie jest jeszcze w zupełności zadowalający i będzie wymagał wzmożnej ostrożności.

Komisja gospodarcza Europy

LONDYN. Tymczasowa podkomisja ONZ do spraw odbudowy gospodarczej terenów zdewastowanych uchwaliła wniosek utworzenia komisji gospodarczej dla Europy, do której weszłyby wszystkie państwa europejskie oraz Stany Zjednoczone.

Ś. P.

Władysław ZAKRZEWSKI

ppor. BRZOZA

Inżynier Architekt — ur. 25.6.1905 r.

Członek Założyciel, Prezes Rady Nadzorczej Spółdzielni „Grupa Techniczna" w Warszawie w latach 1939 — 1944,

zmarł w I półr. 1945 r. w Boelke Kaserne — Nordhausen Konzentrationslager Mittelbau (Dora)

Nabożeństwa żałobne odbędą się w dn. 14.9.46 r.

w Warszawie — o godz. 8.30 w Kościele św. Aleksandra, Pl. 3 Krzyży

w Krakowie — o godz. 9.00 w Kościele Zmartwychwstańców, ul. Łobzowska.

Odszedł — lecz żyje w nas. Cześć Jego Pamięci.

RADA NADZORCZA
ZARZĄD
RADA ZAKŁADOWA
SPÓŁDZIELNI „GRUPA TECHNICZNA"

Ekshumacje w lasach Kabackich
rozpoczną się w przyszłym tygodniu

(R) W przyszłym tygodniu rozpoczną się prace ekshumacyjne z mogił zbiorowych w w Lasach Kabackich pod Warszawą. Pracami zajmie się utworzony specjalnie w tym celu miejscowy Komitet Obywatelski. Asystować będą, jak zwykle, protokólantki PCK oraz przedstawiciele Komisji do Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce.

W Lasach Kabackich znajduje się przypuszczalnie cztery mogiły, w których spoczywa około 200 osob. Trzy mogiły zawierają prawdopodobnie ciała ofiar egzekucji więźniów Pawiaka, jaka miała tu miejsce wczesną wiosną 1943 r., jedna zaś pochodzi z okresu Palmir, tzn. z wiosny 1941 r.

Ekshumacje na Palmirach zostały już całkowicie ukończone. Ogółem wydobyto 1.714 ciał. Wydział Muzeów i Pomników Męczenników Polskich istniejący przy Ministerstwie Kultury i Sztuki opracowuje obecnie plany cmentarza-mauzoleum, który znajdować się będzie na tym miejscu kaźni.

Pozostanie on na zawsze pod opieką społeczeństwa.

Poradnie lekarskie i dentystyczne dla Młodzieży Szkolnej

Ministerstwo Oświaty uruchomiło Centralną Poradnię Lekarską dla Młodzieży Szkolnej w Warszawie przy ul. Hożej 88 (Gmach Szkół Zawodowych).. Porady lekarskie są bezpłatne. Skierowania wydają lekarze szkolni względnie sekretariaty szkół.

Zagadnienie profilaktyki i pomocy dentystycznej stało się również palącym w związku z ogromnym rozpowszechnieniem próchnicy zębów wśród młodzieży i powojenną awitaminozą.

W związku z tym Dział Higieny Szkolnej Min. Oświaty uruchamia również dzielnicowe Poradnie Dentystyczne. Na terenie Warszawy powstaną one na Mokotowie, na Pradze i w Śródmieściu..

Z ŻYCIA PARTII

KALENDARZYK ZEBRAŃ PARTYJNYCH W WARSZAWIE

Dnia 13 bm. o godz. 18 odbędą się zebrania na Dzielnicach Stoł. Komitetu PPS z referatami:
Żoliborz, Kossaka 10 tow. Rudka.
Mokotów, Chocimska 4. tow. Brodowski.
Ochota, Niemcewicza 9. tow. Winnicki.
Grochów, Podskarbińska 6. ref. polityczny
Rakowiec, Pruszkowska 6. tow. Gero.
Nowe Brudno, Białołęcka 27 tow. Dąbrowski
Powiśle. O godz. 15.30 w lokalu Dzielnicy przy ul. Tamka 18 odbędzie się zebranie członków.
Fort Mokotów, Miłobędzka 16. tow. Jagiełło.

ZJAZDY POWIATOWE W WOJEW. WARSZ.

Płock

Dn. 15 bm. o godz. 10-ej rano odbędzie się Zjazd Powiatowy PPS w Płocku. Referat polityczny wygłosi przewodniczący WK-PPS tow. Ćwik.

Sierpc

Dn. 15 bm. o godz. 10-ej rano odbędzie się Zjazd Powiatowy PPS w Sierpcu Referaty polityczne wygłoszą sekretarz WK-PPS tow. H. Dobrowolski i sekretarz WK OM-TUR tow. Kucharski.

REJESTRACJA CZŁONKÓW DZIELNICY WOLA

Rejestracja członków Dzielnicy Wola odbywa się codziennie od godz. 10 — 11 i od 16.30 do 18 w sekretariacie dzielnicy Ogrodowa 39 II piętro.

DZIELNICA OCHOTA

Rejestracja członków Dzielnicy Ochota odbywa się codziennie od godz. 10 do 18 w sekretariacie Dzielnicy. Tel Sekretariatu 8-79-19.

KOMITET GMINY FALENICA

Członkowie PPS zamieszkali na terenie Józefowa, Michalina, Falenicy, Miedzeszyna i Radości obowiązani są pod rygorem organizacyjnym do ponownej rejestracji. Rejestracja odbywa się codziennie w godz. 18 — 20 w sekretariacie przy ul. Piłsudskiego 19.

Niezarejestrowanie się do dnia 20 bm pociągnie za sobą wykreślenie z listy członków.

ZEBRANIE DZIELN. REFERENTÓW DO SPRAW SAMORZĄDOWYCH

Dnia 16 bm o godz. 14 w lokalu Stołecznego Komitetu PPS, Piusa 15, odbędzie się posiedzenie referentów dzielnicowych do spraw samorządowych z następujących Dzielnic: Mokotów, Śródmieście, Wola, Żoliborz, Praga Centr., Grochów

M. Komitet Wilanów

W niedzielę, dnia 15 bm o godz. 11 odbędzie się zebranie członków z referatem tow. J. Gero.

KOŁO KOBIET PPS OCHOTA

Dnia 17 bm o godz. 18 w lokalu PPS Dzielnica Ochota przy ul. Niemcewicza 9 odbędzie się zebranie aktywu kobiet Dzielnicy Ochota. Obecność tow. tow obowiązkowa.

ODPRAWA PRZEWODNICZĄCYCH I SEKRETARZY DZIELNIC WARSZAWY

W poniedziałek dnia 16 bm. o godz. 16. w lokalu Dzielnicy Śródmieście, ul Mokotowska 5/53, odbędzie się odprawa przewodniczących i sekretarzy Dzielnic PPS Warszawy.

Poprawa bytu
pracowników Zarządu Miejskiego

W związku z palącą sprawą podwyższenia uposażeń pracowników Zarządu Miejskiego, zwłaszcza pracowników wydziałów administracyjnych — Prezydium Klubu Radnych PPS wraz z przedstawicielami Wydziału Samorządowego PPS oraz Związku Zawodowego Pracowników Samorządów Terytorialnych i Użyteczności Publicznej odbędzie się w sobotę dnia 14 bm. posiedzenie poświęcone rozwiązaniu tej sprawy. (ap).

BOS przystąpił do remontu szkoły przy ul. Grójeckiej 93

Z satysfakcją notujemy, że szkoła powszechna nr 39 przy ul. Grójeckiej 93, o której fatalnie nieudanym remoncie zeszłorocznym pisaliśmy niedawno — zostanie w tym roku definitywnie odbudowana.

BOS zawiadomił Komitet Odbudowy szkoły, że posiada już na ten cel kredyt 4.000.000 złotych i w najbliższym czasie przystąpi do odbudowy.

W szkole tej ma znaleźć miejsce 700 najbiedniejszych dzieci robotniczych Dalekiej Ochoty, które żyją dotąd w najokropniejszych warunkach mieszkaniowych.

Szkoła przy ul. Grójeckiej 93 ze swą salą teatralną, którą BOS niewątpliwie wyremontuje, musi być i będzie więc nie tylko ośrodkiem oświatowym na robotniczej Ochocie, lecz także drugim domem dziecka tej dzielnicy, której mieszkańcy wciąż koczują w ciemnych wilgotnych piwnicach i grożących zawaleniem czeluściach zburzonych kamienic. (ap).

Wrześniowy numer Przeglądu Socjalistycznego

Wyszedł już z druku i ukazał się w sprzedaży Nr. 6 — 7 (8 — 9) „Przeglądu Socjalistycznego". Na bogatą treść pisma składają się następujące artykuły:

J. Cyrankiewicz: Partia jednolitofrontowa, partia niezależna, partia zdyscyplinowana. J. Hochfeld: Jednolity front proletariatu. R. Obrączka: Stanisław Dubois. T. Głowacki: Klasa robotnicza wobec sprawy pokoju. Cz. Bobrowski: Kolejny etap. J. Drewnowski: Plan Odbudowy. T. Kochanowicz: Polityka płac. J. Topiński: O społecznych celach planowania. K. Sokołowski: Wczoraj, dziś i jutro spółdzielczość spożywców. G. Jaszuński: Żydzi i Palestyna. J. Durko: I Międzynarodówka — Na horyzoncie — W kraju — W ZSRR — W Europie — Za morzami. St. Płoski: Obrona Warszawy. J. T.: Honor Polaków. J. Klein: Problem organizacji młodzieży w międzynarodowym ruchu socjalistycznym. H. Greniewski: Pojęcie planu. A. Steinberg: Ustawodawstwo w walce z antysemityzmem. J. Fietkiewicz: H. G. Wells. B. Wojna: Kultura francuska L. Bukowiecki: Wewnętrzny rynek filmowy. Z literatury marksizmu. — Z życia partii. — Notatnik referenta. — Książki i wydawnictwa nadesłane.

Ceny mąki i chleba
obowiązujące w Warszawie

Resort Zaopatrzenia dla miasta st. Warszawy ustalił następujące ceny na mąkę i chleb: mąka żytnio-sitkowa 80 proc. — 16 zł. za 1 kg., mąka żytnia 90 proc. — 15 zł. za 1 kg., chleb z mąki żytnio - sitkowej 80 proc. — w hurcie 16 zł. za 1 kg., w detalu 19 zł. za 1 kg., chleb z mąki żytniej 90 proc. — w hurcie 15 zł. za 1 kg., w detalu 16 zł. za 1 kg.

Ceny mąki pszennej, pieczywa pszennego i innych artykułów pierwszej potrzeby pozostały bez zmian. Przy kalkulacji ceny mąki i chleba za podstawę wzięto cenę żyta

Godziny handlu
wg. nowego zarządzenia

W myśl nowego zarządzenia Prezydenta Warszawy zakłady, sklepy i miejsca zawodowej sprzedaży mogą być otwarte w dni powszednie od 9 — 19, w sobotę i w dni przedświąteczne od 9 do 21-ej. Natomiast jatki z mięsem, wędliniarnie i sklepy spożywcze od godz. 7-ej rano. Sprzedaż uliczna gazet i czasopism oraz wyrobów Państwowego Monopolu Tytoniowego może się odbywać we wszystkie dni w tygodniu, w godzinach od 7 — 23-ciej. Zakłady gastronomiczne, restauracje, cukiernie, kawiarnie, bary, mleczarnie mogą być otwarte we wszystkie dni w tygodniu od ogdz. 7-ej do 23-ciej.

Dodatkowy termin rejestracji
mężczyzn urodzonych w 1926 r.

Rejonowa Komenda Uzupełnień podaje do wiadomości wszystkich mężczyzn zamieszkałych w Warszawie, ur. w roku 1926, że rejestracja odbywa się w gmachu RKU przy ul. Ratuszowej 17/19 dla lewo-brzeżnej Warszawy, a w RKU przy ul. Francuskiej 37 dla Pragi. Rejestracji podlegają mężczyzni posiadający obywatelstwo polskie oraz osoby wpisane do III-ej i IV-ej grupy Niemieckiej Listy Narodowej lub grupy t. zw. „Leistungs Pole".

Uchylający się od rejestracji będą pociągnięci do odpowiedzialności karnej przewidzianej w Kodeksie Karnym Wojska Polskiego.

Spadek cen
artykułów mydlarsko-drogistowskich

Ostatnie notowania cen artykułów mydlarsko-farbiarskich i drogistowskich poczynione przez Komisję Notowań Cen Artykułów Powszechnego Użytku wskazują na znaczny spadek cen tych artykułów, w związku z akcją „przemysł dla wsi".

Spadek cen wynosi średnio 15 — 30 proc., a w niektórych wypadkach sięga nawet do 50 proc.

Byłoby pożądane, aby Zgromadzenie Kupców ogłaszając te obowiązujące ceny w specjalnym biuletynie poleciło wystawianie ich sklepom w widocznym miejscu dla lepszej orientacji klientów. (ap).

TEATRY

TEATR POLSKI (ul. Karasia 2): o godz. 18 „Grube Ryby".

TEATR MUZYCZNO-OPEROWY (ul. Marszałkowska 8-: o godz. 18 komedia muzyczna pt. „Dzień bez kłamstwa", w reżyserii Z. Koczanowicza.

TEATR MAŁY (ul. Marszałkowska 81): o g. 18 „Szkarłatne róże".

TEATR POWSZECHNY (ul. Zamojskiego 20): godz. 18 „Damy i Huzary" Fredry.

PRASKI TEATR REWII (ul. Zygmuntowska 8): o godz. 17 i 19 rewia pt. „Aasy pierwszej klasy".

TEATR STUDIO (ul. Karowa 31): o godz. 18.30 „Produkcja Pana Brandta".

TEATR LUDOWY (Praga, ul. Targowa 73, na wprost Dw. Wileńskiego): codziennie o godz. 19 rewia „Konkurs Humoru".

SALA WEDLA (ul. Zygmuntowska): godz. 18.15 — występy Baletu Parnella.

CYRK (Praga, ul. Szeroka): we wtorki, czwartki, soboty i niedziele o godz. 16 i 19.30; w pozostałe dni o godz. 19.30.

KOLEJARZE — WARSZAWIE!

Teatr Kolejowy Związku Zawodowego Kolejarzy, Koło Warszawa-Wschodnia, ul. Brzeska 2, w dniu 14 września o godz. 18 min. 30, wystawia sztukę Grzymały-Siedleckiego pt. „SUBLOKATORKA", z której całkowity dochód przeznacza się na odbudowę Warszawy.

Bilety do nabycia w Radzie Związków Zawodowych, Targowa 15 i w Kasie Z.Z.K. Warszawa-Wschodnia, ul. Brzeska 2.

PRZEDSTAWIENIE „BAJU"

Teatr R.T.P.D. „Baj" urządza widowisko Aleksandra Maliszewskiego „Nowe szaty króla" (wg bajki Andersena). Widowisko odbędzie się dnia 13 września 1946 roku o godz. 16-ej w sali kina „Tęcza" — Żoliborz, ulica Suzina

PREMIERA „WESELA" DNIA 17 BM.

Zapowiedziana na 14 bm. premiera „Wesela" St. Wyspiańskiego w Teatrze Muzyczno-Operowym, Marszałkowska Nr. 8 z przyczyn technicznych zostaje przesunięta na wtorek dnia 17 bm. o godz. 18-ej.

Arcydzieło Stanisława Wyspiańskiego reżyseruje Kazimierz Wilamowski. Dekoracje — Jana Hawryłkiewicza. Ilustracja muzyczna — E. Dziewulski.

A obiady popularne wciąż nie tanieją

Jak wiadomo sprawa obiadów popularnych była przedmiotem, aż nadto obszernej dyskusji na ostatnim plenarnym posiedzeniu Stołecznej Rady Narodowej.

W rezultacie tej dyskusji uchwalono zniesienie podatku konsumcyjnego — lecz za sprawę zasadniczą uznano konieczność obniżenia ceny tych obiadów, czym zająć się miał niezwłocznie Zarząd Miejski.

Wiadomo również, że do dnia dzisiejszego konsumcja tych obiadów spadła prawie do zera, gdyż rzeczywiście są one za drogie.

Trudno oczekiwać tu inicjatywy ze strony Przemysłu Gastronomicznego, a Zarząd Miejski dotąd nie poczynił żadnych kroków w celu uregulowania tej sprawy. (ap).

Łańcuch prasowy na kolonie letnie RTPD

Ob. naczelnik Marzec wpłacił na kolonie letnie RTPD zł. 200 i wzywa wice-starostę Wojnarowskiego, ob. Starostę Legec, ob. Starostę Janickiego, ob. wicestarostę Majcherta, ob. Starostę Kołodziejczyka, ob. Wice-starostę Szcześnicką, ob. Starostę Wojciechowskiego i ob. Wice-starostę Zawadzkiego.

Dzień Warszawy

ZEBRANIE WYBORCZE PRACOWNIKÓW SŁUŻBY ZDROWIA

Dnia 15 bm. o godz. 9-ej odbędzie się Walne Zebranie członków Zw. Zaw. Prac. Służby Zdrowia, Sekcji Drogistów w Warszawie, w lokalu przy ul. Targowej Nr. 15 celem dokonania wyboru nowego Zarządu Sekcji, Komisji Rewizyjnej i delegatów na okres 1946/47.

Obecność obowiązkowa.

ZAKOŃCZENIE ROZDZIAŁU PAPIEROSÓW NA SIERPIEŃ

Zakończenie rozdziału papierosów na kupony Nr. 16 i 17 kart zaopatrzenia za sierpień nastąpi w dniu 21 bm. Rozliczenie przez sklepy i budki rozdzielcze winno odbyć się w nieprzekraczalnym terminie do dnia 26 bm.

NOWY ZNACZEK POCZTOWY

Z dniem 15 bm. wprowadza się do obiegu znaczek pocztowy dopłaty wartości 15 zł. dla pobierania dopłat za nieopłacone lub nie dostatecznie opłacone przesyłki pocztowe.

Znaczek przedstawia na tle brązowym rysunek trąbki pocztowej przeciętej błyskawicą.

Znaczek jest nieperferowany.

KINA

„ATLANTIC" (ul. Chmielna 33): „Skarb rodziny Goupi".

„POLONIA" (Marszałkowska 56): „Szyrmet Chan".

„SYRENA" (Praga, ul. Inżynierska 4): „Zygmunt Kłosowski".

„TĘCZA" (Żoliborz, ul. Susina 4): „Piękna Płeć".

KINO OŚWIATOWE DOMU KULTURY ROBOTNICZEJ (Żoliborz, Pl. Inwalidów): film naukowy „Co kraj to obyczaj".

KINO OŚWIATOWE INSTYTUTU FILMOWEGO Nr. 2 w świetlicy PPR — Stalowa 71 — „Cuda piasku".

KINO OŚWIATOWE INSTYTUTU FILMOWEGO Nr. 1 w Domu Kultury robotniczej — pl. Inwalidów 10 — „Las żyje".

O godz. 18 seanse w kinach zarezerwowane są dla Związków Zawodowych. Na seanse te passe-partout oraz bilety bezpłatne nie są honorowane.

Bilety ulgowe w przedsprzedaży dla członków związków zawodowych, organizacji młodzieżowych i wojska do nabycia w Radzie Związków Zawodowych, Praga, ul. Targowa 15, pokój 17, od godz. 9 do 14, oprócz niedziel i świąt.

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Dyrekcja Gazowni Miejskiej m. st. Warszawy ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie i dostarczenie 1000 kompl. ubrań ochronnych roboczych i 200 sztuk płaszczy ochronnych, drelichowych. Omawiane ubrania mają być wykonane z materiału firmy.

Ślepe kosztorysy, oraz szczegółowe informacje otrzymać można w Dziale Handlowym Gazowni Miejskiej, ul. Dworska Nr 25. Oferty w zalakowanych kopertach należy składać w wyżej wymienionym Dziale do dnia 23.9.46 r. do godz. 10-tej rano. Otwarcie komisyjne ofert nastąpi tegoż dnia o godz. 11-tej. 1711

Co usłyszymy w RADIO

SOBOTA — 14 września.

6.00 Sygnał czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze"; 6.05 Dziennik poranny; 6.25 Gimnastyka poranna; 6.35 Muzyka poranna; 7.00 Audycja poranna; 7.30 Powtórzenie najw. wiad. dziennika porannego; 7.35 Muzyka poranna; 8.30 Skrzynka poszukiwania rodzin; 12.05 Dziennik poł.; 12.35 Muzyka; 12.55 5 minut poezji; 13.00 „Na ziemiach odzyskanych"; 13.15 Z życia narodów słowiańskich; 13.30 Koncert połudn.; 14.00 Audycja dla dzieci starszych pt. „Tomasz Alva Edison"; 16.00 Dziennik popoł.; 16.30 Sonata skrzyp. C-mol Beethovena; 17.10 Koncert Polskiej Kapeli Ludowej; 17.55 Audycja wojsk.; 18.25 Wędrówka z min.; 19.00 Nauka przy głośniku; 19.30 Audycja Chopinowska; 20.00 Dziennik wieczorny; 21.00 Audycja dla Polaków zagranicą; 21.30 Skrzynka poszukiwania rodzin zagranicą; 22.00 Audycja rozrywk.; 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika radiowego; 23.30 Skrz. poszukiwania rodzin zagranicą; 23.55 Hymn.

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Dyrekcja Administracyjna Polskiego Radia ogłasza przetarg nieograniczony na dostarczenie, zainstalowanie i uruchomienie łącznicy telefonicznej — automatycznej 200 numerowej z całkowitym wyposażeniem.

Oferty należy składać do dnia 21.IX.1946 r. do godz. 10-ej ul. Puławska Nr 2 (barak) Wydział Łączności P. R. pk. 23, gdzie też można nabyć podkładki kosztorysowe oraz zasięgnąć bliższych informacji.

Oferent powinien złożyć kwit na wpłacone wadium w wysokości 2 proc. ogólnej kwoty ofertowej, oraz wyciąg z rejestru handlowego, odpis karty rejestracyjnej, na rok bieżący, oraz odpis uprawnień do wykonania robót, będących przedmiotem oferty.

Przetarg odbędzie się dnia 21.IX.1946 r. o godz. 11-ej, w Dyrekcji Administracyjnej P. R. Wydział Łączności pok. Nr. 23 ul. Puławska Nr. 2 (barak). 1713

OGŁOSZENIA DROBNE

ZAGUBIONĄ kartę rejestracyjną na nazwisko Nicman Henryk wydaną przez RKU Siedlce unieważniam. 1579

WARSZAWSKA Szkoła Masażu Leczniczego i Kosmetyki. Kurs 4 miesięczny Dyr. M. Kasperskiej, Łódź, Piotrkowska 65. Obok teorii daje gruntowną i wielostronną praktykę. Sekretariat 10 — 18. 1604

KUPIĘ natychmiast płytę patefonową z piosenką: „Za jeden twój uśmiech, Joanno" Dobrze zapłacę. Oferty sub. „Robotnik". 1715

CENY OGŁOSZEŃ
Ogłoszenia drobne handlowe po 10 zł. za wyraz Poszukiwania rodzin, pracy i zguby po 5 zł. za wyraz Reklamowe 1 mm szerokości i szpalta po 25 zł. W tekście redakcyjnym 40 zł. Tłustym drukiem 100 proc. drożej. W numerach niedzielnych 50 proc. drożej.
Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Dział ogłoszeń „Robotnika" — Warszawa, Al. Jerozolimskie nr. 121. Polska Agencja Prasowa — Biuro Ogłoszeń i Reklam — Warszawa, ul. Pierackiego 11 Placówka „Czytelnika" w Warszawie: Wiejska 14, Środkowa 7, Marszałkowska 62, Nowy Świat 47, Puławska 49. Rozdzielnie gazet Pl Inwalidów (Żoliborz), Zygmuntowska 6 i Poznańska 38. Biura „Orbisu" Warszawa, Al. Jerozolimska 39, Praga, ul. Targowa 70 „Wolność" Warszawa, ul. Marszałkowska 95 Spółdz. Agencji Prasowej „GLOB" — Dział Reklamy — ul. Złota 4 Dział Reklamy Spółdzielni Wydawniczej „Wydawnictwo Ludowe" — Warszawa, ul. Bagatela 10 m. 35, tel. nr. 8-67.79. Biuro Ogłoszeń — Teofeli Pietraszek, Warszawa Wspólna 50, tel. 855-26.

REDAGUJE KOMITET B — 11027

Nakładem Spółdzielni Wydawniczej „WIEDZA", Druk. Spółdzielni Wydawniczej „WIEDZA" — „Robotnik" nr. 1.

25 lat walki z germanizacją

Rola i zadania PZZ na Ziemiach Zachodnich

W październiku r. b. Polski Związek Zachodni obchodzi 25-ą rocznicę swego istnienia.

Brak jest na ogół w polskim społeczeństwie należytego zrozumienia dla tej, tak ważnej w naszym życiu państwowym, placówki.

Ćwierćwiecze jej działalności polegało na nieustającej walce z zalewem germańskim o utrzymanie stanu posiadania polskiego na Kresach Zachodnich, jak również i na terenie ówczesnych Niemiec.

Polski Związek Zachodni starał się wszelkimi siłami nie dopuścić do germanizacji Polaków w Niemczech, organizując co rok kolonie dla dzieci polskich z Niemiec w kraju, współpracując ściśle z polskimi organizacjami, istniejącymi na terenie Rzeszy.

Dzisiaj sprawa wygląda inaczej. Prastare polskie ziemie zostały włączone w granice Państwa Polskiego.

Sprawa zaludnienia Ziem Zachodnich, odzyskanych przez Polaków, zaaklimatyzowanie tam osiadłych ludzi w nowych warunkach bytowania, wytworzenie poczucia wspólnoty z autochtoniczną ludnością polską, broniącą się przez wielki całe przed germanizacją, są to zadania, których nie jest w stanie przeprowadzić tylko aparat administracyjny. Cała ta wielka praca musi być dokonywana przez organizację społeczną i to jest rola Polskiego Związku Zachodniego.

Rozwój dziejowy naszego życia państwowego wymaga całkowitego zcalenia Ziem Odzyskanych z Polską Centralną. Scalenie to, jednak musi sięgać korzeni. Nie wystarczy otoczyć je granicami, ożywić przemysł i rolnictwo. Scalenie musi objąć świadomość jedności i przynależności do wspólnej rodziny. Kresy Zachodnie nie są bowiem naszą kolonią — lecz ziemią odzyskaną. Osadnicy, którzy przybywają na tę ziemię, niejednokrotnie zapominają o tym.

Istnieje jeszcze jedno zagadnienie. Sprawa zamieszkałych tam Niemców. Element ten musi być całkowicie usunięty, musi powrócić do swego kraju, w przeciwnym bowiem razie stanowiłby on wieczną irredentę. Nie można jednak zapominać o tym, że wśród nich znajdują się i tacy „Niemcy", którym zmieniono polskie nazwiska na niemieckie, których dzieci zmuszano do uczeszczania do szkół niemieckich, a którzy, mimo wszystko, czują się Polakami. Wgląd w te sprawy, nadzór nad tym, aby nie popełniono błędów, należy do całego społeczeństwa.

Dlatego też samo społeczeństwo winno przeprowadzić tę akcię.

Zaznaczyliśmy, że praca Polskiego Związku Zachodniego nie jest należycie znana i tym samym nie doceniana przez społeczeństwo. A przecież PZZ jest realizatorem naszej państwowej racii stanu.

PZZ jest to organizacja społeczna, do której należą ludzie, pragnący czynnie służyć idei umacniania polskości na Ziemiach Odzyskanych. Naczelną zasadą Polskiego Związku Zachodniego jest walka z niemczyzną, podtrzymania czujności narodu polskiego w stosunku do dzisiejszych Niemiec, które niczym nie różnią się od wczorajszych, ani od tych, które pragną odrodzić się na nowo.

Dlatego też najwyższy już czas przełamać obojętność społeczeństwa wobec tej tak ważnej organizacji społecznej.

Najwyższe i aktywne poparcie jej jest obowiązkiem każdego Polaka.

(ws.)

Przedstawiciele Radia Czechosłowackiego w Warszawie

11 września bawili w Warszawie przedstawiciele Radia Czechosłowackiego: Dyrektor Naczelny — Bohuslav Lasovicka, Dr. Mirko Ocadlik, Dr. Karol Remes, Inż. Ladislav Janik oraz Inż. Karol Tausenau i Mirosłava Gregorova.

W czasie wizyty w Polskim Radio omówiono współpracę między radiofoniami czechosłowacką i polską.

1.800.000 abonentów

Plany rozbudowy Polskiego Radia

W dniu 10 września dyrektor naczelny Polskiego Radia, Wilhelm Billig, omówił na konferencji prasowej sprawę radiofonizacji kraju, odbudowę radiostacji oraz problemy, związane z opracowaniem nowego programu radiowego.

NOWY SYSTEM RADIOFONIZACJI

Zradiofonizowanie 1.004 wsi w roku bież. jest dużym osiągnięciem technicznym Polskiego Radia. Stało się to możliwe przede wszystkim dzięki zastosowaniu „zbiorowych urządzeń radiowych", składających się z aparatu radiowego z przyłączonymi do niego kilkudziesięcioma głośnikami. Aparat stanowi własność całej grupy abonentów i obsługiwany jest przez nich we własnym zakresie. Ten system radiofonizacji nie był jeszcze nigdzie stosowany i jest naszym własnym osiągnięciem w tej dziedzinie.

Wobec dobrych wyników akcji radiofonizacji wsi, Polskie Radio otrzymawszy dodatkowe kredyty, zradiofonizuje jeszcze 1000 wsi w roku bieżącym.

Polskie Radio przedstawiło władzom państwowym 3-letni plan rozbudowy radiofonizacji Polski.

3-LETNI PLAN ODBUDOWY RADIA

Przewidziane jest w tym czasie: 1) budowa radiostacji centralnej o mocy 220 KW oraz centralnej rozgłośni — „Gmachu Radia", 2) rozbudowa radiostacji w Poznaniu i Wrocławiu o mocy 50 KW, a w Gdańsku i Szczecinie do mocy 10 KW, 3) budowa 10 KW radiostacji w Białymstoku lub Lublinie, 4) budowa centrum krótkofalowego, na którą złożą się 2 stacje po 50 KW i 2 stacje po 10 KW, 5) budowa 5 stacji ultra krótkofalowych lokalnych w Warszawie, Łodzi, Poznaniu, Katowicach i Krakowie oraz budowa doświadczalnej stacji telewizyjnej.

Przewidziane jest także rozmieszczenie w ciągu 3 lat 725.000 głośników mieszkaniowych. W tym celu zostanie przeciągnięte 18 600 km linii przewodowej ogólna liczba abonentów Polskiego Radia wyniesie w tym czasie co najmniej 1 800 000.

OTWARCIE NOWYCH ROZGŁOŚNI

29 września nastąpi otwarcie radiostacji we Wrocławiu. Przewidziane jest przybycie na tę uroczystość dostojników państwowych, posłów do KRN, przedstawicieli społeczeństwa i prasy.

Otwarcie radiostacji im. Stefana Starzyńskiego w Warszawie nastąpi w listopadzie br.

KONCERT NA ODBUDOWĘ WARSZAWY

W dniu 14 września, o godz. 18.10 z sali „Roma" transmitowany będzie koncert, zorganizowany przez Polskie Radio, którego dochód przeznaczony jest na odbudowę Warszawy. W koncercie tym wezmą udział: 2 orkiestry P. R., chór Czejanda oraz soliści: Janina Godlewska, Jadwiga Zwidryn-Imielowa, Tomasz Dąbrowski i Kazimierz Rudzki w roli konferansjera.

Mieszkania dla świata pracy

odbudowuje Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane

Poważnym wkładem w odbudowie mieszkań stolicy są prace przeprowadzane obecnie przez SPB. Z większych obiektów w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego już wkrótce zostaną odbudowane i odnowione 2 Spółdzielnie Mieszkaniowe przy ul Fałata, 8 wielkich kolonii Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na Żoliborzu, Osiedle Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej na Rakowcu, budynki mieszkalnie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przy ul. Niemcewicza i Mickiewicza.

Przebudowuje się też gmach przy ul. Bagatela 15 z przeznaczeniem dla urzędników Banku Narodowego. Jednocześnie powstają 2 nowe domy mieszkalne na Żoliborzu XI kolonia W S M.) oraz dobudowuje się nowy obiekt do IX kolonii Warszawskiej Spółki Mieszkaniowej na Żoliborzu. *(Rs)*

Specjalny numer

Demokratycznego Przeglądu Prawniczego

Ukazał się numer specjalny Demokratycznego Przeglądu Prawniczego, wydany z okazji dwulecia wymiaru sprawiedliwości w Odrodzonej Polsce.

Numer specjalny poświęcony został zobrazowaniu dorobku organizacyjnego i twórczego organów Rzeczypospolitej w dziedzinie prawno sądowej.

W treści numeru znajdują się między innymi następujące artykuły min. tow. Henryk Świątkowski „Prawo polskie w służbie postępu społecznego"; wicemin Leon Chajn: „Trzeci rok"; Zygmunt Kapitaniak: „Nadzór sądowy"; Adolf Dąb: „Nadzór prokuratorski"; Stefan Bancerz: „Dwa lata prac ustawodawczych"; Jerzy Jodłowski: „Akcja szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości".

Zwiększenie zarobków robotników

nie może wpłynąć na zwyżkę cen

Na ostatniej konferencji O.K.Z.Z. i Zarządów Głównych, stwierdzono, że dokonane obecnie zwiększenie funduszu płac o jedną piątą jest poważnym osiągnięciem świata pracy. Licząc się z tym, że w związku z uzyskaną podwyżką płac, elementy spekulacyjne spróbują wywołać zwyżkę cen, polecono organizacjom zawodowym zachować jak najdalej idącą czujność, celem natychmiastowego przeciwstawienia się takim próbom. Niezależnie od tego należy prowadzić dalszą walkę o zniżkę cen.

Wszelkie próby sprowokowania przez mniej uświadomione koła klasy robotniczej — wysuwania niemożliwych do zrealizowania żądań większych podwyżek, winny być natychmiast likwidowane przez masy pracujące.

Narada stanęła na stanowisku zakazu kumulowania posad. Jeden pracownik nie może zajmować więcej, niż dwa stanowiska, przy czym za dodatkową funkcję powinien otrzymywać tylko 50 proc. należnego wynagrodzenia.

Mobilizacja koni do akcji siewnej

Ukazało się zarządzenie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, w myśl którego wszystkie konie nadające się do pracy, a będące w posiadaniu ludności miejskiej i w ogóle nie rolniczej. muszą być oddane na okres pięciu dni do prac siewnych i na pięć dni w czasie zbiorów — do dyspozycji rolników nie posiadających koni. Obowiązkowi temu nie podlegają formacje wojskowe oraz instytucje samorządowe, rządowe i użyteczności publicznej.

Podczas wykonywania świadczeń, gospodarz ma obowiązek żywienia konia oraz jest odpowiedzialny za stan konia i uprzęży. Po wykonaniu świadczeń, winien uiścić opłatę za robociznę w wysokości nie przekraczającej 15 kg zboża za dzień pracy. Wykonanie obowiązku przez właściciela koni stwierdza miejscowy sołtys na podstawie oświadczenia rolnika, korzystającego z pomocy. Uchylający się od świadczeń, podlegają karom.

Cały Kraj odbudowuje Stolicę

Meldunki z całego kraju o rezultatach akcji zbiórek pieniężnych na odbudowę Warszawy wskazują na wielkie zainteresowanie sprawą odbudowy stolicy w najszerszych kołach społeczeństwa.

Z otrzymanych dotąd meldunków, dotyczących tylko kilkunastu małych miasteczek, zgłoszono około 1.000.000 zł. Poza tym z ciekawszych wpłat należy podkreślić, że Koło warszawskie Zw Księgarzy Polskich przekazało 62.000 zł. Spółdzielnia Spożywców w Łowiczu — 100.000 zł, robotnicy krakowskich związków zawodowych przekazali 800.000 zł.

Kurs Wychowawczyń RTPD

Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci organizuje w Warszawie bezpłatny, dwumiesięczny kurs wprowadzający dla kandydatek na wychowawczynie przedszkoli.

Kurs rozpoczyna się z dniem 1 października.

Od kandydatek wymagane jest świadectwo ukończenia conajmniej 7-mioklasowej szkoły powszechnej. Podania i życiorysy należy składać osobiście w sekretariacie Towarzystwa, Warszawa — Żoliborz, ul. Słowackiego 15/19 m. 149 w godz. 9—12.

Bliższych informacji udziela sekretariat

Na sieroty po powstańcach

Z okazji jubileuszu 25-lecia pracy w Gazowni tow. Ignacy Tyc składa na sieroty po powstańcach warszawskich zł. 500.

Mimochodem

Wawel

Ty wybierasz się do biura, twój synek do szkoły.

— Tatusiu, czy tatuś wie, że spalili Wawel?

— Wawel? Kiedy? Co ty pleciesz, Romciu?

— Naprawdę, tatusiu. Wczoraj pan nauczyciel mówił.

Bzdury — myślisz. Chociaż, diabli wiedzą. Różnie bywa, a siostra nauczyciela pracuje jako telefonistka na poczcie.

W tramwaju powtarzasz tę nowinę znajomemu małżeństwu z magistratu.

— Zresztą nic pewnego — dodajesz. — Ot, takie ploty chodzą.

Sam w to nie wierzysz, ale, po przyjściu do biura, pytasz dla porządku dwóch kolegów. Okazuje się, że nic o tym nie słyszeli.

Załatwiasz jakieś pisemko i dzwonisz na gońca.

— Panie referencie, czy pan już wie, że wczoraj w Krakowie...

— Wiem, wiem — machasz lekceważąco ręką. — Sam tę wiadomość przyniosłem.

Goniec idzie na miasto.

*

Wychodząc z domu, wiedziałeś o spaleniu Wawelu tylko ty, o 8 wiedziały jeszcze cztery osoby: małżeństwo z magistratu i dwaj koledzy z biura.

Oczywiście, tak ciekaw[illegible] każda z tych osób powtórzyła w c[illegible] godziny swoim znajomym. S[illegible] — tylko czterem.

A więc o dziewiątej wiedziało już 16 nowych + 4 poprzednie + ja. O dziesiątej 64 + 16 + 4 + ja.

Liczymy dalej jedynie osoby „dochodzące":

godz. 11 — 256,
godz. 12 — 1.024,
godz. 13 — 4.096,
godz. 14 — 16.384,
godz. 15 — 65.536,
godz 16 — 26[illegible]144,
godz. 17 — 1.048 576.

Krótko mówiąc, do 5 po południu, nowinę powtórzono 1 398.101 razy, czyli każdemu mieszkańcowi stolicy kilkakrotnie z różnych ust.

Nikt właściwie pewny nie był, ale co szkodzi powtórzyć, dodając własne komentarze i domysły?

*

Gdy wracasz do domu. Romcio podnosi głowę znad książki.

— Tatusiu, 1702 rok, to który to będzie wiek?

— Osiemnasty, Romciu. A co się wtedy stało?

— No ten Wawel Szwedzi spalili. Tatuś nie wiedział?

Za późno synu, za późno! Już cała Warszawa wie, że to było wczoraj...

A. TOM

5)

W sali odpraw nastrój więcej jak ponury, „Inteligenci" milcząco siedzą przy stolikach i patrzą na siebie. Brak jeszcze sześciu załóg. Te trzy, które wróciły, nie mają wprost sił, by mówić. Na próżno ksiądz kapelan chce poprawić nastrój, nalewając załogom potrójne porcje rumu. Brochocki zdaje relację w krótkich, urywanych słowach, reszta załogi niechętnie dorzuca swe uwagi.

— Jak się panu latało? — zapytuje dowódca dywizjonu Wing/Comm. Kowalczyk, podchodząc do Alena.

— Dziękuję, bardzo dobrze. Z punktu widzenia reportera to lot był wspaniały.

— Uuu — mruknął Kowalczyk, ściągając z szyi przepoconą chustkę. Już dawno nie widziałem tak silnego ognia.

Weszły dwie nowe załogi, powracające z lotu.

— Co tak późno? — zapytał wchodzących dowódca.

— Dobrze, że wogóle jesteśmy — odpowiedział któryś z wchodzących lotników.

— — — — — — — — — —

Minęła blisko godzina. Nikt więcej nie przyszedł.

— Psiakrew! i znowu jutro w messie będą puste krzesła — mruknął dowódca dywizjonu, pijąc herbatę z rumem.

Na salę wszedł oficer techniczny dywizjonu, inż. Sikorski, rozejrzał się i podszedł do załogi Alena.

— Hallo Wład. Chcę ci oddać papiery, które dałeś przed lotem — rzekł, wyciągając z kieszeni pokaźną kopertę.

— Dziękuję ci, Jasiu, za teraz i polecam się na przyszłość.

— To ty chcesz dalej latać?

— No tak, przecież wojna jeszcze nie skończona i mówiłem ci nieraz, że chciałbym po „Wellingtonach" latać na „Lancasterach".

— To pogadaj z Pożyczką, który będzie dowódcą dywizjonu. Przyleci tu jutro rano, a raczej już dziś rano. Ale nie przypuszczałem...

— Wład — odezwał się Brochocki. — Jedziemy na kolację. Tu już nie ma na co czekać. To, co miało powrócić, to już powróciło. Będą jeszcze telefonować na inne lotniska, czy tam kto nie lądował. Ale niezbyt wierzę... Z lotów na minowanie albo się wraca w porę, abo się nie wraca. — Janek, pojedziesz z nami?

— Będę tam za chwilę.

Sala odpraw pustoszała. Alen zebrał swe notatki i wychodził prawie że ostatni. Zaraz na korytarzu zatrzymała go dziewczyna ubrana w mundur „WAFFKI".

— Panie poruczniku. Czy nie ma wiadomości o załodze „F-ki"... Załodze Kabacińskiego?

Alen opuścił głowę. Pytanie dziewczyny przywołało mu na pamięć obraz z tamtego brzegu, krwawe błyski wystrzałów i załogę „F-ki", lecącą w dół w płomieniach.

Ale nie miał odwagi, aby jej to powiedzieć i pogładziwszy pieszczotliwie jasne włosy dziewczyny, poszedł szybko naprzód.

Zrozumiała i wybuchnęła spazmatycznym płaczem.

. . . .

Wilgotny chłód nocy uspokoił go trochę. Poszedł pieszo do messy. Siedziało tam już pięć załóg. Na widok Alena zaczęli pokrzykiwać:

— Witaj, Herosie, chlubo korespondentów i 300-Dyonu!

Popili się — pomyślał Alen, ale w jaki sposób, przecież bar jest zamknięty.

Widok wydobytej spod stołu wielkiej butelki „whisky" wyjaśnił tajemnicę.

— Siadaj i pij z nami, piewco naszych czynów!

— A dobrze — powiedział Alen... I wbrew swoim zwyczajom zaczął pić na umór.

— AAchiii!... zawył któryś z już więcej pijanych. — Staropolskim zwyczajem rozpoczynamy stypę za tych, co nie wrócili.

I zahuczały pieśni polskie i angielskie, a potem porozbijano sporą ilość kieliszków i odrzucono od stołów te krzesła, na których w dniu jutrzejszym nie miałby kto siedzieć.

. . . .

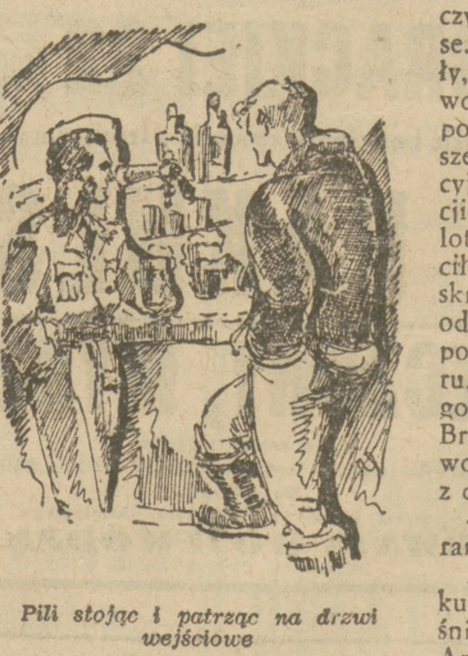
Nadchodził blady świt. Alen siedział samotny nad stosami kartek, pisząc reportaż z lotu. Pisał bardzo szybko. Zatrzymał się na chwilę przy wyliczaniu załóg, które nie wróciły, zastanawiając się nad tym, jak czasami krótkie słowa mają dużo treści. Potem myślał przez chwilę i jednym ruchem pióra skreślił nazwy zaginionych maszyn, tak jak na drugi dzień rano nazwiska ich załóg skreślono z ewidencji.

III.

Zbudziły go dzwonki rowerów tuż obok jego baraku jadących mechaników. Wstał i, umywszy się szybko, podążył do kasyna. Było prawie puste. Jedynie w rogu messy w t. zw. „Kąciku Smutniaków" paru „rezydentów" dyonu grało w karty, czy też stawiało pasjanse. Załogi jeszcze spały, odpoczywając po wczorajszym locie. Alen pokręcił się trochę i poszedłszy na pocztę stacyjną, wysłał do agencji reportaż ze swego lotu. Potem znów wrócił do messy i przeszukał skrzynkę, szukając listu od Ali. Nie znalazszy, poszedł wprost do baru, dopiero co otwartego. Stał tam już Kazik Brochocki, popijając piwo. Ujrzawszy Alena, z daleka zaczął wołać:

— Choć wziąć pomarańcze!

Alen przyśpieszył kroku. Pomarańcze ówcześnie były rzadkością w Anglii i Alen zbierał je skwapliwie, aby wysyłać Ali.

Pili stojąc i patrząc na drzwi wejściowe

— Napijesz się piwa? Podobno przed obiadem to bardzo dobrze robi.

(D. c. n.)